

Nro. 42.

A' FELS. R. CSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMIBŐL.

*Kelt Bétsben, Kedden Novembernek 23-ik napján
1802-ik esztendőben.*

B é t s.

A' Frantzia Országglószéknek azon rendelése szerént, a' melly a' Respublikának minden idegen Udvaroknál lévő Követeihez küldtetett, és a' mellyben ezeknek a' parantsóltatik, hogy tselédjeiket az Első Konzúl liberijába öltöztessék, az itt lévő Fr. Követ liberijája is meg változott. — Az eddig való liberijája szürke volt ezüsteel; a' mostani zöld, arannyal.

Nagy Britannia.

Az Egyiptomi hadakozásnak semmi útan módon nem veheté eleit Gen. Stewart. Mindent el

T t

próbált, hogy az engedetlen Beyket a' Portával öszszbékéltethesse: de telyefféggel el nem érhetette tzeljét. Ott hát még foly a' háború; és az Anglus seregek Alexandriában magokat naponként erőssítik.

A' *Falmouthi* kikötőhelyből Oktob. 30 = dikán három Királyi fegyveres kiseded hajók küldettek el sietve, egy Lisabonba, a' másik Napnyúgoti, a' harmadig pedig Napkeleti Indiába; a' mellyeknek Kapitányaik csak azután nyithatták meg a' nékiek adatott parantsolatokat, minekutánna már a' tengeren bizonyos megszűzéségre eveztek. Bár mi hánykodó volt is a' tenger, még sem halászthatták telyefféggel elindulásokat. Több Regementek hajókra ülven, így várják az új rendeléseket; a' gyalog testőrök serege, telyes számarra pótoltatik. — Ezen nagy kérdésnek, hogy, lesz e', vagy nem lesz háboru? 8 — 14 napok alatt meg kell fejtődni. A' Frantziák nyakrafőre erősítik a' Cherburgi kikötőhelyet: kétség' kívül ezen munkát akarta az Első Konzúl is, mostani útazásának alkalmatosságával meg szemlélni.

London Novemb. 4 = dikén. — „Néhány kö. könléges leveleink azt mérézlik erőssíteni ma, hogy a' mi Országlószékünk a' világnak minden részeibe parantsolatokat küldött volna el, hogy azon szigeteket és tartományokat, a' mellyeknek viz/za = adását az Amiensi Kötésben meg ígértük, de kezűkből még eddig ki nem bortsátottunk, seregeink oda ne hagygyák, addig, míg ujjabb rendeléseket nem vesznek.

A' Gibraltárból Londonba érkezett levelekben lehet olvasni, hogy a' Spanyol Udvar szorollan megparantsolta minden jobbágyainak, hogy a' Gibraltárban lévő Anglus fegyveresekkel minden barátságos tzimborazásnak békét hagygyanak. A' Gibraltártól fél óra távolsagra lévő Sz. Rokhus nevű várnak Spanyol Komendánsa pedig

meg fosztatott hivatalától, azért, hogy a' Gibraltárban lévő Anglus Komendánssal, barátságban élt. — Minden környülállások szerént, erre a' Spanyoloknak az Anglusok iránt való ujontani hidegségekre is, a' Frantziák és Anglusok között felelevenült villongások szolgáltatták az alkalmatosságot.

Azon szigetek között, mellyeket az Anglusok a' magok kezeikből, mint az Amiensi Kötés kívánta volna, még mind ez ideig ki nem adtak, *Málta és Martinique* a' nevezetesebbek. Máltában már jó ideje hogy ott vannak azok a' Napolyi seregek, a' mellyeknek azt, az Anglusoktól által kellene venniük: hanem úgy mutatják a' környülállások, hogy ez a' dolog még további politikai alkudozásoktól volna felfüggesztetve. — Mitsoda okokra nézve erőfitteti a' mi Országglószékünk a' maga hajós seregeit a' Középtengeren ily erőfien — valóságos hadi tzeleozással e', vagy egyéb politikai okokra nézve? — ez egészen titok. Admirál *Bikkerton* számos hadi hajókból álló sereggel evezett be Gibraltár aól a' Középtengerre, azt az okát adván ola való evezésének, hogy a' Touloni kikötőhelynek meg kémlelésire megyen, a' hol a' Frantziák nagy készüléteket tenni hallattatnak.

A' Parlamentomnak sok tagjai ilyen irást vettek Nov. 2-dikán *Addington* Ministertől: — Minthogy a' Parlamentomi üléseknek elkezdődésekkór, a' melly ezen hónapnak 16-dikán fog esni, az Alsó Ház haladék nélkül egy Orátort fog magának választani, és minthogy ezen Orator által fontos dolgok fognak a' Parlamentom' eleibe terjesztetni: erre nézve bátorkodom tudtokra adni; hogy igen kedves dolgot fogtok tselekedni, ha azon első ülésben olyan nagy számmal jelentek meg, mint tsak lehet." — „*Addington*.

A' *Star* nevü Londoni újság erőfii, hogy

az esméretes *Fayne Tamás* nagyot változtatott légyen az ő régi vélekedésein: és hogy azért útazott volna el Amerikába, minthogy előre látja, hogy a' Szövetéséges Státusok ott nem soká a' leg jobb Országás módját, t. i. a' bölts törvények által mérsékeltetett *Monárkhiát* fognák bévenni. — Ezen özsze szövetezett tartományokból álló Respublikának népe, két annyi most, mint 20 esztendőök előtt vólt. Most 6 milliókra menyen a' lakossai száma. A' kereskedésének virágzása is ilyen mértékben hág: esztendőnként 80 millió tallérokat érő produktumokat küld már idegen országokra.

London, Nov. 4. ikén. Az itt kijövő Ujság-levelek nem hogy el halgattak volna a' Párisi *Moniteur* heves dorgálódzásaira, hanem inkább sokkal hevesebben ki keltek ellene. Mindenek felett nem szivelhetik azt, hogy a' Frantzia Országglószék Helvétziának és a' Batava Respublikának belső dolgaikba oly méllyen bé erefzedik.

Az egygyik heves icását a' napokban ezekkel a' kifejezésekkel rekesztette vólt bé a' *Moniteur*, hogy Frantzia ország olyan állásba helyeztette vólna magát, mint az *Athene* béliek festik *Minervát*, t. i. sisakos fővel és maga előtt lántsát tartván. — Ezen kifejezéseket így fordították meg az Anglus irók: — Ha így van a' dolog, hibául tulajdonittathatik Angliának az, ha ő is sisakot teszzen a' fejére, 's lántsát ragad a' kezibe, az az ha a' Plymouthi hajós sereget fel fegyverkezteti? — a' hol valósággal is egyfzerre 17 *Linea* hajók kezdettek a' tengerre ki kélzülni.

Frantzia Respublika.

Straszburgból, Novemb. 10. ik napján. Itten 9. adikre viradó éjjel tizenkettődfel ora tájban

második versben rettentette fel a' földindulás az embereket: a' mely sokkal keményebb volt ugyan az előbbénél, hanem tsak néhány szempillantásig tartott. Az ajtók és ablakok retsegték; egy piaztebólt bé omlott; az emberek az ő ingadozó ágyaiból ijedtekbe fel szökdöttek; a' gyértartók az asztalokról le hullottak, 's több e' félek. Már 6 hete hogy az előbbeni földindulás által meg hasadozott házfalukon és kéményeken dolgoznak a' kőművesek, és már ismét új és sokkal több munkát kaptak. Azonközben ez az egész földindulás Straßburg körül tsak 2 orányira éreztetett.

A' Frantzia Respublikához tsatóltatott Rénus bal partján lévő tartományok adóllága már nagy részint el igazittatott. Az itt volt birtokos Hertzegek 's egyéb Német Rendek' és Karok' oly adóllágaikat, a' mellyekért egyenesen ezeknek a' Frantzia Respublikához tsatóltatott tartományaik voltak lekötötte, magára vette a' Fr. Respublika: egyéb adóllágaik ellenben mind a' Rénus jobb partjára tétettek által, a' hol azok a' tartományok fognak érettek zálogúl szolgálni, a' mellyek ezen Német Hertzegeknek és egyéb Rendeknek károkmegfordításául adódtak. Magános jószágaiik ellenben mind ezeknek, a' mellyeket a' Rénus bal partján birtak, mind a' Frantzia Respublika Nemzeti jószágaiikká lettek.

Polgár *Sulmatoré*, a' ki hajdan Turinban a' Szárdiniai Király Udv. Ceremoniai Fő Meffere volt, a' Frantzia Első Konzuli Udvar' ötödik Palota-Préfektussává neveztetett.

A' Londoni Frantzia Követ Gen. *Andreassy*, e. h. 4-dikén estvéli 9 órakor szállott ki az Anglus partra. A' *Douveri* lakosok által rend kívül való örömmel fogadtatott. Fegyveres csoportok, és muzsikás sereg által kísértetett szállására; az örömtől tsaknem földrészeg nép', alig

tudott véget vetni a' maga örvendező hujjogató-
sának. — Lord *Whithworth* 9 = dikben váratta-
tott Párisba.

Ezen két Követeknek a' magok helyeikre
való e' utazások az Amiensi Kölés 14 = ik tzikke-
lye felett támadott nehézségek által hátráltató-
dott leg nevezetesebben. Azt tartja ez a' tzik-
hely, hogy mind két Nemzet béli magános tu-
lajdonosoknak a' háboru' elején a' másik Nem-
zetnél el foglaltatott javaik költsönösön fordittas-
sának viszza. Mikor meg vizsgálattott a' dolog, úgy
találtatott, hogy Frantzia országban több Anglu-
sok tartozkodtak mind Angliában Frantziák, kö-
vetkezés képpen a' Frantzia Nemzet sokkal töb-
bet tartozott volna viszza fizetni az Anglusok-
nak, mint az Anglus udvar a' Frantziáknak. Ide
járult pedig még az is, hogy a' Frantzia revo-
lutziónak zürzavaros időpontjaiban a' Frantzia
kintstárba igen kevés mehetett bé az Anglusok-
nak el foglaltatott vagyonyaikból, hanem ide 's
tova el patsékolodott: az Angliában elfoglalta-
tott Frantzia pertékák árra ellenben, az Angliai
kintstárba rendszeren bé folyt. Végezetre tsakugyan
engedett az Első Konzúl az Anglusok kívánságaik-
nak, és meg ígérte, hogy eleget tétet nékik.

A' Párisi levelek írják, hogy Lyonban néhány
hónapoktól fogva egy új társaság állana fenn
ilyen nevezet alatt: *A' Jésus Hitének Attyai* (*Pè-
res de la foi de Jésus*). Eredeteket Német or-
szágban, Pater *Baccaneritől* vették ezen Rendnek
tagjai, melyre nézve *Baccaneristáknak* is nevez-
tetnek. Az Exjesuiták közül felesen mondat-
nak lenni közöttök, és principiumaikban is igen
meg egygyeznek vélek: hanem még eddig nem
tudhatni, hogy az ő Rendjek sem valamelly Hatal-
masság, sem a' Pápa által helybe hagyattatott
vagy megerősítettett volna.

Helvétziai Respublika.

Reding, az apró Kántonok előzlott Diétájoknak volt előlölöje, 's ugyan ezen Kántonok fegyveres népének volt vezérje *Gen. Auf der Mauer*, Schwitzben Nov. 7-dikén, mikor éppen a' templomból kijötte nek volna, a' Fraotzia Országglölzök rendelése szerént elfogattattak, és Tigurumba (Zürchbe) vitettettek, a' hol a' várasházában tartatnak őrizet alatt. Ugyan ide hozattattak mint fogjok a' Contra-Revolutzióznak sok más fejei, mint p. o.: a' másik *Reding*, a' ki Badeni Landamman volt, *Baldinger*, és többek. Hallatik, hogy Párisba fogják őket fogságra vinni: de ha ezt nem tselekszik is véllék, leg alább nem fogják addig szabadon bocsátani őket, míg a' Helvétziai Konzúlta a' maga munkáját Párisban egélszizen el nem végzi.

Batava Respublika.

A' hires Váltó-Ház *Hope* Amsterdamban, 30 Liverekből álló költsönt nyitott ki a' Portugallus Udvar számára, száasztól öt interesre. Zállogul Brasiliai draga kövek fognak érette szolgálni. Ezen summának költsönvételére az a' Kötés szorittya ezen alkalmatossággal a' nevezett Udvert, a' melly szerént nagy summát tartozik a' Frantzia Respublikának kész pengő pénzben fizetni.

Magyar Ország.

Rosnyóról November 6-dik napján. Esztergomi Kánonok Fő Tiszt. *Arady János* Nepomok Ur, a' szenvedő emberiség eránt való feledarati szeretetének, 's igaz hazafiuságának örökké fenn tartó oszlopot emelt az által, hogy a' maga mibe-

ralogica esméretségének gyümölcseit, a' Váci Siket - Némák Institutumának előmozdítására kívánja fel áldozni. — Hozzám intézett betses levelében arra kötelezi ez a' nagy lelkű hazánkfia önnön magát, hogy egy nemes köveket közsörülni, simítani és pallérozni tudó mestert küld azon Institutumba olly végett, hogy az ott neveltetett ifjuság közzül azokat, a' kikben azon mesterségre hajlandóságot tapasztal, megtanítsa, a' következő fel tételek mellett. 1) Hogy azon mesternek szállás és asztal adódjék azon Institutum házában 2) hogy maga, a' nevezett fő Tiszt. Ur, 200 forintot fog ezen mesternek fizetni elzandóként — 3) hogy maga fog a' pallérozásra nemes köveket a' Magy. Hazában szerezni — 4) Hogy a' Fels. Helytartó Tanács is igyekezzen illy nemes köveket szerezni és küldeni azon Institutumba. — 5) Hogy szerezzen a' ki pallerozott köveknek el adására módot. — 6) Hogy az el adatandó betses kövek árrának egyik része a' betses kövek pallérozására szükséges eszközökre; a' másik része a' Siket - Némák Institutumának előmozdítására fordítódjék; a' harmadik része pedig adatódjék az Ország kasszájába s. a. t.

Vajha azok is, a' kiknek ezer meg ezer módjok is volna a' köz Jónak előmozdítására, ezen nemes indúlaból származott példa által felserkentetnének, 's azon még csak tsetsemő korában lévő idvesség Institutumot tehetségekhez képest előmozdítani igyekeznének, nem a' bálozások, 's több e' féle haszontalan vesztegetések, hanem ez által szerethetnének magoknak örökre fennmaradandó emlékezetet.

Jelentés.

A' Német - Magyar és Magyar - Német Lexicon újra ki fog nyomtattni, megjobbítva és sok

ezer szókkal megbővítve. Szembetűnő jobbítások ezen második kiadásban ezek:

1. A' *Lexicon Német Magyar Rész* eleibe, a' *Német nyelvnek rövid Grammatikája* nyomtatatik ki magyarul előadva; a' *Magyar s Német rész* előtt pedig egy rövid *Magyar Grammatika* lesz Német nyelven.

2. Minden magábanérthetőhöz hozzá tétetik neme szótskáján (*articuluffán*) kívül az is; hogy hányadik *Ejtegetésre* tartozik, és a' *Többese* is kitéteik, ha a' szótól nem rendszerént formálódik, vagy formálódásában a' magábanhangzót elváltoztatja.

3. Azon közép *Ígéhez*, mellynek öszvetett *Időji* a' *seyn* *Segítő* *Ígéből* formáltatnak, mindennütt oda van téve az *Egészszeműlt*, így: *Geheh, e. Ich bin gegangen.*

4. A' rendszerenül formálódó egygyes *Ígék* után kiíródnak az *Aligműlt*, és *Egészszeműlt* *Idők*, így: *Treffen, a. Ich traf, e. Ich habe getroffen.*

5. A' nyelvtanulók könnyebbsegére, a' *Szók* sorába tétettek, a' rendetlen *Ígéktől* származó *Aligműltak* is, a' honnan ráigazítódnak a' szó eredetére, p. o. ezt *aß*, keresheti a' tanuló az *U. be-tűben*, 's onnan igazítódik az *Essen* szóhoz, mivel az ennek *Aligműltja*.

6. Ezen kiadásban feltalálják a' *Nyelvtanulók* és *Fordítók* azokat az idegen szokat, a' mellyekkel igen sok új Német *Ígek* élnek, ha szintén azok helyett más igazi német szókkal is élhetnének; miséműek ezek. *Avanciren, Avisiren, Jovialisch, Malheur, Nuance, Picknick, Risico, Raison, Raisonnable, Raisonnement, Raisonniren*, és sok ezer il'yenek. Öszvetedtem ezeket a' következő tíz mű könyvekből. *Wörterbuch zur Erklärung und Verdeutschung, der, unserer Sprache aufgedrungenen fremden Ausdrücke. Ein Ergänzungsband zu Adelungs Wörterbuche von Joachim Heinrich Campe. z. B. 1801 — Encyclopädisches Wörterbuch, oder die*

phabetische Erklärung aller Wörter aus fremden Sprachen, die im Deutschen angenommen sind. 1793 — 1802
 Heinrich Brauns deutsches orthographisch = grammatisches Wörterbuch, mit einem Verzeichnisse ausländischer Wörter, und Redensarten, welche im gemeinen Leben am öftersten vorkommen 1793.

7. A' Magyar Német részben, kitétetik a' magábanérthető többese, a' hol szükséges mint itt p. o. kéz, t. kezek, ló, t. lovak. Úgy szinte az ige után is, a' rendetlenül formálódó Idők, mint itt Ioni, J. j. iszom, iszol, iszik, (iszom, iszod, iszsa.) F. j. igyam, igyál, igyék. (igyam, igyad, igya) 's a' t.

8. Mennyivel lesz bővebb ezen második kiadás az elsőnél, hozzá lehet vetni, az árkusok számából, melly a' két részt összevévén 70 — 80 árkusra megy: az első kiadás 28 árkus volt.

9. A' mi illeti a' Lexiconba felvett, vagy abból kihagyott szokat; felvétettek minden szükséges szók, elhagyódtak pedig a' szükségtelenek, mellyek csak a' könyv árkusait szaporították volna, és a' mellyeknek elmaradása által a' könyv fogyatkozást nem szenved. Azonban nem csak az Adelung, és Scheller Lexiconaiban feltalálható szokból, kiválogattak a' szükségesek, hanem sok újabb tilzta Német, Német = Deák, és Német = Frantz Lexiconokból összevedettek azok a' szók, mellyek Schellerben nintsenek. Ezeknek száma sok ezerekre megy. Itt is kiválogattak a' szükségesek, az összetett szók közül pedig az olyanok, mellyeknek az egygyes szók értelmekből legkönnyebb kitalálni jelentéseket, elhagyódtak p. o. Malhaut, ángolnabör, innen Mal, ángolna, Haut, bőr, 's több ilyenek.

10. A' Lexicon első kiadásában sok helyeken deák szók fordulnak elő magyar szók helyett: ezek most kimaradtak, és magyarul tevődtek ki. Ez előtt t. i. két évtizeddel Magyar és Erdély Országban tett utazásomban összevedvén a' kör-

nyékszókat, most ezeknek haszonra lett fordítások által, fok nehézségeket elhárítottam. Így p. o. ezeket, *geschicht*, *ungeschicht*, Magyar Országgi beszéd mód szerént, egy szóval nem tehettem jól ki, mert ez *alkalmatos* nem mindenkor haszná vehető, az elsőnek kitételére; ezt pedig *ungeschicht*, nem tehetjük ki ezzel alkalmatlan, mert ilyen értelemben *ungeschicht* soha sem élnek vele. Ez a' szó pedig *ügyes*, melly Erdélyben a' köznép szájában is forog, éppen ezt tévzi *geschicht*, és ügyetlen *ungeschicht*. E' szerént hát *geschicht*, 1. *alkalmatos*, *alkalmas*, *ügyes*, életre termett, 2. *derék*, *dologhoz értő*. *Ungeschicht*, *ügyetlen*, *élhetetlen*, *gyáva*, 2. *tudatlan*. Így, ezt a' szót *ernsthaft*, *képtelen* voltam deákül tenni így *seriosus*: már most tudom, hogy a' túl a' dunai kerületnek egy részében, rendre élnek ezzel *komoj* (komoly) *komojtság*, még a' köz emberek is, éppen ezen értelemben *ernsthaft*, *Ernsthaftigkeit*, 's megkülömböztetik ettől *komor*, *komorlág*. Az efféle példák bizonyysági lehetnek egyfzersmind annak is, mennyire szükséges az Országnek minden részeiből az élő beszédmódot, 's a' környék szókat öszveszedni.

A' Munkához új betűk öntettek Mannsfeld leghíresebb betűöntőnél, mellyek valamivel nagyobbak, és könnyebben olvashatók, sokkal szebb formájuk pedig, mint az első kiadás betűji.

Hogy a' könyvet, a' papiros mostani drágaságához képest, még is oltsón megszerezhessek, főképpen a' tanulóknak; legjobbnak találtuk erre az előrefizetés módját, így a' két rész árra 2 forint 30 kr. író papirosra 4 forint. A' kik nyomtató papirosra fizetnek, most előre 2 forintot, az első rész vételekor 30 krt. tesznek le. Az előrefizetés ideje tart a' folyó esztendő utolsó napjáig. Ezen az áron, az előrefizetőknek sem adhatnánk a' Munkát, hanemha egy nemes lelkű Nagy Hazafi segedelmet ajánlott volna az igen költséges

nyomtatásra. Az előrefizető E. Hazafiak nevei, a' kik a' Munka kinyomtatását ez által elősegélni méltóztatnak, a' könyv eleibe fognak nyomtatódni. Méltóztatnak tehát E. Neveiket, ahhoz járuló tzmjeikkel egygyütt, az előrefizálést béfizető Titt. Uraknál béírni.

Egyébaránt a' Lexicon ára 5 forint lesz.

Az előrefizetés öszvelzedésére a' következő Titt. Urak kéretnek alázatosan

Aradon Director Titt. Mándik. Baján Kun-
cze D. Patikáros. Besztercze-Bányán Prof. T.
Kubány, — Debreczenben Prof. T. Sárváry. —
Egerben T. P. Horváth Eusébius. — Enyeden
Prof. T. Bodola. — Eperjesen Prof. T. Kralo-
vánzky. Győrött Prof. T. Németh, és Müller
könyvkötő. Gyulán Bakai János könyvkötő. Kas-
san Fűskúti Landerer Ferentz könyvnyomtató.
Késmárkon Rector T. Podkonitzky. Ketskeméten
Prof. T. Kalós. Kolosváron Prof. T. Dányi és T.
Pap Szathmáry. Komáromban Prof. T. Katona,
és Bódai János könyvkötő. Körmötz-Bányán
Director Titt. Kalzner. Köszegen Ludvig Sámuel
könyvkötő. Leván Lovas László könyvkötő. Lo-
fontzon Prof. T. Várady, és Gergely Gábor könyv-
kötő. Lőtsén Rector T. Liedemann. Maros-Vá-
sárhelyen Prof. T. Antal. Miskóltzon Prof. T.
Várady. Nagy-Váradon Prof. T. Keresztúry.
Pápán Prof. T. Márton, és 'Sóldos János könyv-
kötő. Pesten és Budán Kilián, Eggenberger és
Kis István könyváros. Pétsett Prof. T. Bognár,
és Wajdinger Márton könyvkötő. Posonban
Schweiger könyváros. Rosnyón Prof. T. Farkas.
Sáro-Patakon Prof. T. Szombathy és T. Gellej.
Selmecz-Bányán Prof. T. Jároffy. Szathmár-Né-
metiben Abel János könyvkötő. Szebenben Prof.
T. Binder. Szegeden Kiebling, könyvkötő. Szé-
kesfejérváron Lang Agoston könyvkötő. Szigetben
Prof. T. Hary. Szombathelyen 'Sóldos István

könyvkötő. Temesváron Director Titt. Salmann. Zilajon Doct. és Prof. T. Gyarmathy. Váizon Prof. Titt. Hegyi. Velzprémben Káptalanbéli Fiscális Tek. Takáts — Urak.

Az előrefizető Hazafiak neveit Pro Magyar Hírmondó útasítás alatt méltóztatták a' nevezett 's Titt Urak Bétsbe felküldeni, kiknek hazafiúi fáradozásaikért minden 11. dik nyomtatványt ingyen fogunk leküldeni. Az első rész 1803-ban Május végére, a' második Augusztusban szabadul ki a' sajtó alól.

A' kiknek a' Hazában olyan Német vagy Magyar szókból álló Gyűjteményjei volnának, mellyek Lexiconokban még nem találtatnak fel: méltóztatták azokat a' feljebb irt útasítás alatt felküldeni, hogy hasznát vehessük. Ha csak egy-néhány szót találánk is a' sok között, már tökéletességére szolgál a' Lexiconnak ha beléte-tik. A' kik pedig többet fáradoztak az efféle szók öfveszedésében, 's nagyobb gyűjtemények-vel segítik hazafiúi igyekezetiünket, az olyan ér-demes Hazánkfiai eránt a' kiadandó Lexicon meg-küldésével fogjuk háládatosságunkat nemünémű-képpen megbizonyítani.

Némelly Tudós Hazafiak, kikkel ezen mun-ka közöltetett javaslották, hogy ilyen móddal kellene Deák és Frantz nyelven Magyar Hazafia-ink számokra Lexiconokat készíteni: ne hogy tsu-pán csak a' Deák nyelvért, a' Párizs Pápai drá-ga, 's azomban fogyatkozásokkal telyes Dictio-náriumát kéntelenítettlenek a' Tanulók nem lévén más, megszerezni. Ajánlván magokat ezen Erd. Hazafiak arra is, hogy a' nagy Munkán készek velem egygyütt dolgozni: meghatároztuk, hogy a' most kiadandó Lexicon elkészülése után, a' Frantz-Magyar, és Magyar-Frantz, azután pe-dig a' Deák-Magyar és Magyar-Deák Lexico-nokat adjuk ki, 's ezeket is a' kitett oltsó áron

megszerezhetik annak idejében azon jó Hazafiak, kik tiszta jó igyekezetünket előfizetés által, elősegélleni méltóztatnak. Bétsben November 21-dikén. 1802 elztendőben. Márton József.

Hiradás.

Alább irt ezzel jelenti a' minden tiszteletre méltó Magyar hazánknak, hogy *Károlyi Gáspár*-nak magyar Bibliája az 1776 = ik elztendőbéli Liphiai kiadás szerént 8 ad rétben, az ő Királyi Privilógiált nemzeti Könyvnyvmtató műhelyében sajtó alatt légyen, és hogy szép papíron, tiszta és könnyen olvasható betűkkel, különös vigyázat alatt, és a' meg történhető nyomtatásbéli hibáknak szorgalmatos meg jobbitásával a' jövő 1803 = ik elztendőnek Sz. György havában bizonyosan el is fog végképpen készülni, 's az egész Magyar hazában mindenütt az ő azonkivül is ismeretes Hitelesseinél illendő áron találtatni. Ennek a' Mindenhatónak segedelme által leendő el készülete fogja a' kiadó ugyan ezen Magyar Bibliát (mivel számtalan Hazafiak azt ohajtva keresik) nagy betűkkel 's hasonló szorgalommal az utólsó Casseli kiadás szerént 4 = ed rétben újra sajtó alá adni, és (mivel a' nyomtatásbéli hibáknak meg jobbitását egy a' T. Reformáta Ekklesiának Lelki Pásztora magára vállalta) minden lehetséges vigyazattal mennél előbb ki nyomtattatni, és közönséggé tenni. Ezen igyekezetnek kívánt előmeneteléről bizonyos lévén' nem kívánok ezen költséges nyomtatásra semmi előfizetést, hanem egyedül hogy a' ki nyomtattatandó példamanyok számát némü némüképpen meg határozhassem. azoknak aláírásokat, kik ezen nagy Bibliát magoknak megszerezni kívánják. Ezen aláírásra egész jövő májodik Bójt havának utólló napjaig nyit.

va lészen az alkalmatosság minden T. T. Espe-
rest, és Lelki Pásztor Uraknál, kik is itten ez ál-
tal illendő tisztelettel kérette nek, hogy reájok
bizott hivaik kedvéért ezen tsekély faradságot
ne sajnálják magokra vállalni. Nyitva lészen nem
külömben minden már úgy is mindenütt ismére-
tes Biztosaimnál. Mindenik ezek között, a' ki
10 aláírókat szerez, a' 11-ik példamányt ingyen
fogja nyerni. Magamat ajánlom a' kedves ha-
zának szíveffégébe, és bizonyossá télszem, hogy
utólsó leheletemig, mint igaz hiv hazafi, min-
den erőmet, és tehetségemet a' Magyar nyelvnek,
és Literaturának tökéletessittésére fogom fel ál-
dozni. Költ Posonyban Sz. András havának
9-ik napján.

Füskúti Landerer Mihály
Kir. pri. nemzeti Posonyi és Pesti
Könyvnyomtató és áros.

* * *

Úgyan Füskúti Landerer Mihály, Po'sonyi, és
Pesti Nemzeti Könyvnyomtatónál, és árosnál egyéb
jeles könyveken kívül, az ujjabbak között még
e' következők is fel találtatnak:

Articuli Diætales Posonienses Anni MDCCCLII. in
folio, vel 8vo 15 xr.

Diarium Diætale Anni MDCCCLII. Latine et Hun-
garice, Sectiones 21. — 5 fl. 14 xr. A'többi
folytatódik.

Merkantilische Bemerkungen, und Vorstellungen
in Bezug auf das Königreich Ungarn mit den
angränzenden Oestereichischen Staaten be-
trachtet, einer Hochlöblichen in Kommerz-
wesen angeordneten Reichstags Deputation
durch den ungarischen Handelsstand der Pres-
burger, Pester, Ofen, und Raaber Handels-

Leute in Unterthänigkeit eingereicht 1802.
gr. 8vo 45 xr.

Articuli Novellares omnes ab Anno 1715 usque
An. 1802. 2 fl. 20 xr.

Gravamina J. J. Statuum, et Ordinum de Anno
1791. 15 xr.

Lukáts Miklósnak Henye Hiválkodásai 8vo 24 xr.

Parizpápai Dictionarium Latino-hungaricum, &
Hungarico-latinum. Novae huic Editioni ad-
ditum est Repertorium novum germanicum a
Carolo Eder 8vo maj. Part. II. Posonii et
Cibinii 1800. 5 fl.

Specimen Vocabularii Theologico-Canonici La-
tino-hungaricum ad usum Junioris Cleri:
Deák és Magyar Theológai's Egyházi Tör-
vény szó-tárnak próba-tétele a' fiatal Pap-
fág' hasznára. Irta P. Liguándy Zozimus, 8vo
maj. 1802 — 45 xr.

Robert Péternek született Angliának második ú-
tazása — 1 fl. Annak Élete, és első útazá-
sa — 1 fl.

Schediasmata Præludialia Cogitationum conjectu-
ralium circa Originem, sedesque antiquas, et
Linguam Vhro-Magarum populos. Quibus,
ex Combinatione Scriptorum Sacrorum cum
Profanis, ac Traditione Domestica a' fabulis
vindicata, cum primis depromtis tam eorum-
dem, quam et in parte aliarum gentium, ac
ab originem Historiæ præsertim Primigeniæ
nova prorsus facies induitur 1 fl. 30 xr.

Illyricum vetus, et novum, seu Historia Regno-
rum Dalmatiæ, Croatiae, Slavoniæ, Bosniæ,
Serviae, atque Bulgariae. Fol. 1 fl. 30 xr.

Szokolóczi Venceslai Tribunal Ecclesiasticum. 4to
1 fl. 8 xr.

Mitsoda helyeken találtassanak ezen könyvek
meg irtuk a' múlt posta napon.